

Ямполь Юрій Віталійович

*доктор філософії у галузі освітніх, педагогічних наук, асистент кафедри
теорії та методик початкової освіти*

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
учитель математики, інформатики та економіки
приватний навчально-виховний комплекс «Антей», м. Кам'янець-Подільський,
Україна*

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНАЛІТИЧНОЇ ПІДТРИМКИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Стрімке поширення систем штучного інтелекту змінює не лише методику навчання, а й практику управління закладами освіти. Для керівника та педагогічного колективу особливого значення набуває можливість швидко опрацьовувати внутрішні дані, виявляти тенденції, порівнювати результати та своєчасно визначати напрями коригувальних дій. У цьому контексті штучний інтелект доцільно розглядати не як заміну професійного управлінського рішення, а як інструмент аналітичної підтримки внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Сучасні підходи до цифрової трансформації освіти передбачають системне використання даних для управління освітніми процесами. OECD зазначає, що цифрові освітні екосистеми охоплюють інформаційні системи, платформи оцінювання, інструменти управління та рішення на основі штучного інтелекту, а їх ефективність залежить від надійності, корисності, справедливості й узгодженості використання [1]. UNESCO, своєю чергою, наголошує на людиноцентричному застосуванні генеративного ШІ, захисті персональних даних та необхідності контролю людини за результатами, які генерує система [2].

Найбільш практичним напрямом застосування ШІ у шкільному менеджменті є автоматизована первинна аналітика. Джерелами даних можуть бути результати навчальних досягнень, підсумки внутрішнього моніторингу та самооцінювання, відомості про відвідування, результати опитувань учнів,

батьків і педагогів, інформація про професійний розвиток працівників. ШІ здатний структурувати такі масиви, формувати узагальнення, знаходити повторювані проблемні сигнали й створювати чернетки аналітичних довідок. Це скорочує час на механічну обробку інформації та дає змогу зосередитися на інтерпретації причин і плануванні управлінських рішень.

Доцільною є модель «дані – ШІ-аналіз – професійна верифікація – рішення – повторний моніторинг». Спочатку відповідальні працівники формують перевірений масив даних. Далі ШІ використовується для структурування, порівняння та пошуку тенденцій. Після цього керівник або робоча група перевіряє коректність висновків, зіставляє їх із контекстом діяльності закладу та відкидає необґрунтовані інтерпретації. Лише після професійної верифікації приймається управлінське рішення з визначенням відповідальних осіб, ресурсів і строків, а подальший моніторинг дає змогу оцінити фактичний ефект вжитих заходів.

Критичною умовою є якість вихідних даних. Навіть технічно досконала система не забезпечить коректного аналізу, якщо інформація неповна, несумісна або зібрана за різними критеріями. Тому перед упровадженням ШІ необхідно уніфікувати показники внутрішнього моніторингу, визначити періодичність збору інформації та відповідальних за її перевірку. Окремої уваги потребує захист персональних даних. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні орієнтує на розвиток технологій із дотриманням прав людини, безпеки й відповідального використання даних [3].

Отже, штучний інтелект може бути дієвим компонентом внутрішньої системи забезпечення якості освіти за умови чіткого обмеження його функцій аналітичною підтримкою. Його переваги полягають у швидкості опрацювання даних, автоматизації первинних узагальнень і можливості виявляти тенденції, які складно помітити під час ручного аналізу. Водночас остаточне рішення має залишатися за людиною. Результативність застосування ШІ визначатиметься якістю даних, професійною верифікацією, прозорістю процедури, захистом

персональної інформації та сформованою управлінсько-аналітичною культурою педагогічного персоналу.

Список використаних джерел

1. OECD Digital Education Outlook 2023: Towards an Effective Digital Education Ecosystem. Paris : OECD Publishing, 2023. 414 p. DOI: 10.1787/c74f03de-en.

2. Miao F., Holmes W. Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris : UNESCO, 2023. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/guidance-generative-ai-education-and-research> (дата звернення: 07.08.2026).

3. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80> (дата звернення: 07.08.2026).